



**RELIGIOUS TERMINOLOGY  
ENGLISH-UKRAINIAN  
DICTIONARY**

РЕЛІГІЙНА ТЕРМІНОЛОГІЯ  
АНГЛО-УКРАЇНСЬКИЙ  
СЛОВНИК

Київ  
Видавництво Ліра-К  
2021

УДК 2(038)=111=161.2  
Р69

***Рецензенти:***

*Бочков П. В.*, священник, доктор богословських наук,  
кандидат юридичних наук

*Рибальченко Г. О.*, архімандрит, доктор теології, доктор  
філософії

**Романенко Є., Щокін Р., Богданенко А.**

**Р69** Religious terminology. English-ukrainian dictionary.  
Релігійна термінологія. Англо-український словник. /  
Є. Романенко, Р. Щокін, А. Богданенко. Київ :  
Видавництво Ліра-К, 2021. 216 с. Бібліогр.: с. 215.  
ISBN 978-617-520-016-2

Це одне з перших видань такого роду в нашій країні.  
Словник містить понад 7 тис. слів і виразів що охоплюють  
термінологію практики відправлення релігійних обрядів,  
іконопису, біблійних персонажів, назви релігійних центрів  
і т. п. Значна кількість слів і словосполучень наводяться  
вперше, їх немає ні в одному з існуючих англо-  
українських словників.

Словник призначений для перекладачів, філологів,  
викладачів, студентів вищих навчальних закладів,  
культурологів, релігієзнавців та всіх, хто цікавиться  
питаннями релігії.

**УДК 2(038)=111=161.2**

**ISBN 978-617-520-016-2**

© Романенко Є., Щокін Р.,  
Богданенко А., 2021  
© Видавництво Ліра-К, 2021

## ПЕРЕДМОВА

---

---

Згідно з переказами, усі люди розмовляли однією мовою. Тоді вони вирішили побудувати Вавилонську вежу, щоб піднятися по ній на небо. Щоби зупинити будівництво, Бог змішав їхні мови. Зараз щоб порозумітися людям на допомогу приходять словники. Переклад тексту – це мистецтво. Звичайні іноземно-українські словники допомагають перш за все зрозуміти слово – але для перекладу християнських текстів цього не завжди достатньо. Словник, який ви тримаєте в руках, – незвичайний. Можна сказати, що йому немає аналогів в українській (та й в англійській) лексикографії.

Цей словник заповнює прогалини не тільки в нашій лексикографії, але й в знаннях більшості з нас. До словника увійшли одиниці з лексичного контексту те тільки християнської релігії, але ті, які стосуються іудаїзму, ісламу, буддизму, які використовуються не тільки в духовних виданнях, а й в матеріалах з історії, образотворчого мистецтва, архітектури, суспільно-культурного життя. Включені терміни, а також велику кількість персоналій (імен святих та персонажів духовних книг).

Звичайно найбільше уваги приділено значенню термінів з Біблії, яка у культурному житті людства, так і в англomовному світі (США, Канаді, Великій Британії та ін.), релігійна (християнсько-богословська) термінологія відіграє визначальну роль у формуванні світогляду, іншими словами, менталітету цих народів. Ця термінологія в умовах глобалізації набуває особливого значення, бо її терміни несуть головне змістове навантаження не лише в спеціальному тексті, а й у загально побутовому мовленні. Тому насущним завданням постає створення відповідних довідникових матеріалів у формі словника. Вирази і цитати з релігійних джерел існують в мові незалежно від політичного ладу країни, причому найчастіше сенс «звичайних» слів в духовному контексті набувають

додаткового, а часом і просто інше значення, внаслідок чого вони повинні перекладається особливим чином.

До словника включено більше 7000 термінів, які розміщені алфавітно за гніздовим принципом. Терміни-словосполучення ідуть слідом за базовими словами і похідними від них, що значно полегшує їх пошук і запам'ятовування.

Словник потрібний як довідник для випускників неповної середньої школи які обирають свій трудовий шлях та шлях в церкві, студентів для розуміння англомовної фахової релігійної різножанрової літератури, теологів та всіх інших категорій здобувачів богословських знань, і всіх, хто цікавиться питаннями богослов'я.

# A

---

**Aaron** – Аарон

**Aaron's rod** – жезл Аарона

**Aaron's serpent** – змії Ааронів

**aaronical** – Аарона; першосвященічеський

**Ab** – ав (місяць євр. календаря)

**Abaddon** – 1. Аваддон (ангел безодні); 2. пекло

**Abba** – авва, батько, отче

**abbacy** (катол.) – абатство, звання або сан абата

**abbatial** (катол.) – абатський

**abbe** (катол.) – абат, будь яка духовна особа

**abbess** – (катол.) абатиса; ігуменя, настоятельниця монастиря

**abbey** (катол.) – абатство, монастир

**abbeystead** – монастирське володіння

**abdicate** – відрікатися від престолу

**abdication** – зречення престолу

**abbot** – (катол.) абат; ігумен, настоятель монастиря

**abbotship** – аббатство (звання або сан)

**abbreviator** (катол.) – укладач папських документів

**Abel** – Авель

**abide** – чекати

**abide in Me** - "Перебудьте в мені"

**abide in My love** – "Перебувайте в любові Моїй"

**abjuration** – 1. зречення ересі; 2. зречення віри, відступництво

**abjure** – відрікатися від віри

**abjure one's religion** – відрікатися від (свої) віри, зневіритися

**abjurer** – відступник

**ablution** – 1. обмивання рук та священних посудів перед служінням Євхаристії; 2. вода, або вино яким скоєно обмивання

**abnegate one's faith** – відрікатися від віри, втратити віру

**abode** – житло, обитель

**abomination** – мерзота

**abortion** – аборт

**abp.** скор. **archbishop** – архієпископ  
**abracadabra** – абракадабра (магічне заклинання)  
**Abraham** – Авраам  
**Abraham's bosom** – лоно Авраама  
**Abraham's children** – діти Авраама  
**Abraham's seed** – потомство Авраама  
    **children of Abraham** – діти Авраама  
    **in Abraham's bosom** – на лоні Авраама  
    **the works of Abraham** – справи Авраама  
**Abraham-man** – юродствующий, жебрак, бездомний бродяга  
**abrasax, abraxas** – абраксас; заклинання (магічне слово)  
**absconce** (катол.) – тьмянний ліхтар запалюваний на нічний службі  
**absistence** (катол.) – абсистенція (утримання від м'ясної їжі)  
**absolution** – відпущення гріхів  
    **general absolution** – публічне (загальне) відпущення гріхів  
**absolution from penance** – зняття єпитимії (звільнення від покарання за гріх)  
**absolve** – прощати, відпускати гріхи комусь  
**abstain (from)** – утримуватися від  
**abstention** – стриманість  
**abstinence** – утримання  
**abstinent** – той, хто постить  
**abundance** – велика кількість  
**abyss** – первозданний хаос, пекельна безодня  
**Abyssinian Church** – Ефіопська церква  
**A.C.** лат. скор. **ante Christum, ante-Christum** – до Різдва Христового, до нашої Ери  
**Academy of St. Martin-in-the-Fields** – Академія церкви св. Мартіна-на-полях  
**acathistos** – акафіст (одна з форм церк. Гімнів), гімн Божій Матері  
**acathistus** – акафіст  
    **Great acathistus** – Великий акафіст  
**acathistus-book** – акафістнік  
**acatholic** – антикатолицький  
**acapella** – храмовий розспів без музичного супроводу  
**accensor** (катол.) – прислужник при богослужінні

**accentus** – та частина богослужіння, коли пісне співи співаються священиком або дияконом

**access** – доступ до Бога (через Ісуса Христа)

**accident** – акцидентія, несуттєві зовнішні ознаки

**accidie** – лінощі

**acclamation** – акламація

**accretion** – прибудова

**towers and other accretions to the monastery** – вежі та інші пізніші прибудови до монастиря

**accommodation** – акомодация

**account** – звіт

**the Great Account** – Судний День

**accountability, age of** – вік відповідальності

**accuse** – піддати анафемі, проклинати

**accursed** – ненависний, огидний, проклятий

**to be accursed** – бути анафематсвованим

**accusation** – вина, обвинувачення

**railing accusation** – докірливий суд

**accuse** – звинувачувати, проклинати, віддавати анафемі

**accuser** – обвинувач

**false accuser** – наклепник

**Aceldama** – Акелдама, земля крові

**acephalites** – акефали

**acolyte** – прислужник, псаломщик

**acre** – акр

**God's Acre** – кладовище

**acrostic** – акростих

**Act** (катол.) – молитва (коротка)

**act** – 1. дія; 2. діяння; 3. закон; 4. справа, вчинок; 5. документ; 6. діяти, поводитися;

**act of God, action of God** – 1. воля Божья; 2. Втручання Бога

**action of thanksgiving** – євхаристія (подячний молебень)

**Acts of the Apostles** – Діяння Апостолів

**actuary**- актуарій, секретар синоду

**Adam** – Адам

**Adam, the Last / the New / the Second** – останній Адам (Ісус Христос)

**Adam, the Old** – перший Адам (перша створена Богом людина)